

Asia

Kunnallisvalitus

Valittajat

Savonlinnasta

Päätös, josta valitetaan

Savonlinnan kaupunginhallitus 21.10.2024 § 333

Asian käsittely kunnassa

Kaupunginhallitus on päätöksellään 2.9.2024 § 274 hyväksynyt toimintamallin liputusten järjestämisestä päätöksen selostusosan mukaisesti kaupunginhallituksen siihen tekemin muutoksin siten, että järjestöillä on mahdollisuus hakea erikseen nostolupaa kaupungin osoittamaan lipputankoon edellyttäen, että järjestön toiminta on hyvän tavan mukaista ja hakemuksessa kuvattu hakijan oma lippu on hyvän tavan mukainen. Nostolupa perustuvia liputuksia voi olla kerrallaan yksi. Nostoluvasta päättää hallintopäällikkö. Nostolupa myönnetään Torisillalla olevaan lipputankoon. Nostoluvassa määrätään ajankohta ja hakijalle osoitettu velvoite poistaa lippu nostoluvan tarkoittaman liputtamisen jälkeen. Kysymyksessä on hakijan omatoiminen liputus, eikä kaupunki osallistu liputuksen suorittamiseen eikä kustannuksiin. Kaupunginhallitus on päättänyt lisäksi kaupunginhallituksen kokouksessa tehdyn muutosesityksen mukaisesti, että Pride-tapahtuman liputus toteutetaan vuosittain järjestäjien ilmoittamaan ajankohtaan kaupungintalon virallisessa lipputangossa vuodesta 2024 alkaen.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään 21.10.2024 hylännyt kaupunginhallituksen päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen. Päätöksen perusteluissa on muun ohella todettu, että päätös ei ole ristiriidassa yhdenvertaisuuden kanssa, sillä Pride-tapahtuman liputus on lain mukaista positiivista erityiskohtelua, jolle on kokouksessa käydyssä keskustelussa esitetty perustelut. Pride on monissa kunnissa vuosittain järjestettävä tapahtuma tasa-arvoisen kohtelun edistämiseen liittyen ja lippu kuvaa väreillään ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta, turvallisuutta, luottamuksellisuutta ja esteettömyyttä. Liputuksen tarkoituksena on

tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen ja erityiskohtelu tässä tapauksessa on arvioitu oikeasuhteiseksi. Lisäksi tehty päätös ei ole muita kohtaan syrjivä, sillä kaupunginhallitus voi päätöksellään myöntää myös muille järjestöille luvan liputtaa kaupungintalon lipputangossa, jos siihen on yhdenvertaisuuslain edellyttämät perusteet. Liputuksen tulee toteutua liputusohjeitten mukaisesti.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Päätökset on kumottava ja palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Oikeudenkäyntimaksu on määrättävä Savonlinnan kaupungin maksettavaksi.

Valittajat ovat perustelleet valitustaan muun ohella seuraavasti:

Kaupunginhallituksen esittelijä on laatinut 2.9.2024 esityksen yleisestä ja yhdenvertaisesta liputuskäytännöstä myös muille kuin Suomen lipulle. Käytännöllä on ollut tarkoitus kohdella kaikkia yhdenvertaisesti. Esitykseen tehtiin kuitenkin äänestyksessä voittanut ja päätökseksi tullut muutosesitys, joka rikkoo yhdenvertaisen käytännön, eikä yhdenvertaisuuden rikkomiselle ole päätöksessä esitetty mitään järkevää tai hyväksyttävää perustetta, vaan yksi toimija on haluttu muutosesityksellä tietoisesti asettaa erityiskohtelulla ja erioikeudella muiden yläpuolelle. Kaupunginhallituksen tekemä päätös on perustelemattomana hallintolain 45 §:n vastainen. Kaupunginhallituksen esittelijä on esittänyt oikaisuvaatimuksen hyväksymistä ja että kaupunki päättää ottaa käyttöön liputuksen järjestämiseksi yhdenvertaisen toimintamallin omatoimiseen liputukseen päätösesityksestä tarkemmin ilmi käyvän mallin mukaisesti. Kaupunginhallitus on kuitenkin päättänyt puheenjohtajan esityksestä, että se pitää voimassa 2.9.2024 tekemänsä päätöksen. Kaupunginhallituksen tekemät päätökset rikkovat yhdenvertaisuuslakia ja ovat yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisia.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Valittajille on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on antanut lausunnon.

Kaupunginhallitukselle ja valittajille on varattu tilaisuus lausua yhdenvertaisuusvaltuutetun lausunnosta. Lausumia ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaupungin harkintavaltaan kuuluu päättää siitä, minkälaisia liputuskäytäntöjä kaupungissa on, tai millä periaatteilla muun ohella eri järjestöt tai muut toimijat voivat järjestää liputuksia kaupungin lipputangoissa. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu arvioida kaupungin tekemien päätösten tarkoituksenmukaisuutta tai esimerkiksi kaupungin toiminnassaan tekemiä arvovalintoja, vaan ainoastaan kaupungin päätösten lainmukaisuutta valituksessa esitetyt valitusperusteet huomioden. Kaupungin on kuitenkin viranomaisena otettava päätöksenteossa huomioon hallintolain 6 §:n oikeusperiaatteet ja muun ohella kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti, eikä kaupunki voi ilman lainmukaista perustetta asettaa päätöksenteossa mitään yksittäistä tahoja tai toimijaa eriarvoiseen asemaan. Nyt ratkaistavana olevassa asiassa on kysymys siitä, voidaanko kaupunginhallituksen päätöstä, jolla se on yleisten liputuskäytäntöjen lisäksi päättänyt nimenomaan Pride-tapahtuman aikaan järjestettävästä liputuksesta, pitää yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisena, ja onko kaupunginhallitus perustellut tekemiänsä päätöksiä riittävästi hallintolain 45 §:n ja 49 g §:n edellyttämällä tavalla.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossaan muun ohella todennut, että sateenkaarta ja sateenkaaren värejä on käytetty vakiintuneesti sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien ajamisessa. Tunnuksen ytimessä on sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisten perus- ja ihmisoikeuksien edistäminen. Sateenkaarilippua ei voida mieltää vain jonkun tietyn järjestön tunnukseksi, koska kyseessä on universaali sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien edistämisen tunnus.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun käsityksen mukaan asiassa ei siis ole kyse liputusluvan antamisesta jollekin järjestölle vaan kaupungin omasta toiminnasta edistää yhdenvertaisuutta. Kyse ei ole siten kenenkään henkilön tai ryhmän erilaisesta kohtelusta yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla, vaan kysymys on yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaisesta yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteestä, joihin viranomaisilla on yhdenvertaisuuslain mukainen velvollisuus.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaupunginhallitus on päättänyt Savonlinnan kaupungin yleisistä liputuskäytännöistä sekä siitä, että kaupunki tulee toteuttamaan jatkossa Pride-tapahtuman aikaan liputuksen vuosittain kaupungintalon lipputangossa. Hallinto-oikeus katsoo samoin kuten yhdenvertaisuusvaltuutettu, että asiassa ei ole tältä osin kysymys millekään yksittäiselle järjestölle tai muullekaan yksittäiselle toimijalle myönnetystä erioikeudesta, vaan siitä, että kaupunki on päättänyt liputtamalla osoittaa tukeaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien edistämiseksi vuosittain pidettävän Pride-tapahtuman aikaan. Hallinto-oikeus katsoo, että

kaupunginhallituksen päättämässä liputuskäytännössä on tältä osin kysymys ennen kaikkea yhdenvertaisuuslain mukaisesta yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteestä, joihin viranomaisella on yhdenvertaisuuslaissa säädetty velvollisuus. Tällaisista toimista päättäminen kuuluu yksinomaan kaupungin harkintavaltaan. Kaupungin tekemän päätöksen, jolla se on liputtamalla päättänyt osoittaa tukeaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien edistämiseksi, ei voida katsoa asettavan ketään muuta henkilöä tai mitään muuta ryhmää tai toimijaa eriarvoiseen asemaan, eikä päätöksen voida katsoa olevan siten myöskään hallintolain 6 §:n mukaisen yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen tai kaupungin hyväksymien muiden liputusperiaatteiden vastainen.

Valittajien mukaan kaupunginhallituksen päätöstä 2.9.2024 § 274 ei ole perusteltu riittävästi, kun siinä ei ole kuvattu liputtamiseen saaneen toimijan luonnetta tai kelpoisuutta liputuslupa. Valittajat ovat edelleen katsoneet, että päätöksessä olisi tullut esittää yhdenvertaista käytäntöä rikkovalle menettelylle hyväksyttävät perusteet.

Kuten hallinto-oikeus on edellä katsonut, kaupunginhallituksen päätös ei ole ollut yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen ja päätöksessä ei ole ollut kysymys minkään yksittäisen tahon tai toimijan asettamisesta eriarvoiseen asemaan. Kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa ei siten ole ollut tarvetta kuvata valituksessa esitettyjä seikkoja. Kaupunginhallitus on valittajien oikaisuvaatimuksen johdosta antamassaan valituksenalaisessa päätöksessään täydentänyt perusteluita yhdenvertaisuuden vastaisuutta koskevan väitteen osalta. Kaupunginhallituksen päätöstä 2.9.2024 § 274 tai valituksenalaista päätöstä ei siten voida valittajien esittämillä perusteilla pitää puutteellisesti perusteltuina.

Johtopäätös

Kaupunginhallituksen päätökset eivät ole virheellisessä järjestyksessä syntyneitä, eivätkä ne ole muutoinkaan lainvastaisia. Valitus on siten hylättävä.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Karoliina Hyvärinen, Laura Niemi ja Toni Nykänen.

Esittelevä jäsen

Toni Nykänen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	, sähköpostitse antopäivänä
	Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittaja Juha Londénin tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.
Oikeudenkäyntimaksu	270 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös maksutta	Savonlinnan kaupunginhallitus, sähköpostitse antopäivänä
	Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.
Tiedoksi	Yhdenvertaisuusvaltuutettu

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valituslupan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valituslupan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaunnista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valituslupan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).